

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

Ügyintéző:

Telefon:

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – 2020. április 1-jét megelőzően a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak (1255 Budapest, Pf.: 117.), 2020. április 1-jétől a felperes lakóhelye, tartózkodási helye, székhelye szerint illetékes törvényszéknek címezve – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) alapvető jogok biztosa (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt elektronikus úton panaszt terjesztett elő a Panasztestületnél.

Panaszos előadta, hogy a jelzett napon *-kor a * szám alatti áruházban vásárolt, amikor az áruház biztonsági őre „*intézkedés alá vonta*”. A biztonsági őr a kasszától – jobb alkarjánál fogva – elrángatta, azért mert magára vett egy inget, amit a szándékán kívül nem fizetett ki. Amikor erre felhívták a figyelmét akkor már nem engedték meg neki, hogy kifizesse, hanem bekényszerítették egy zárt helyiségbe.

Panaszos azt állította, hogy aznap „*változékony idő volt*”, ezért az áruházba menet eldöntötte, hogy vásárol egy inget magának a pólója fölé. Az áruházban föl is vett egy inget, mert fázott a „*hűtőpultnál*”. Allítása szerint nem lopott.

Az áruház biztonsági őrsége kihívta a rendőrséget. A rendőrök megérkezésükkor nem mutatkoztak be. Közölték vele, hogy kifizetheti az ing árát (*.-Ft.), amit meg is tett, majd a nyugta birtokában – parancsnoki utasításra – mégis előállították a rendőrségre. A rendőrségen minden személyes tárgyát és készpénzét elvették, majd egy „*zárkában*” helyezték el, ahová hoztak mellé egy „*visszaeső bűnözőt*” is. Panaszos őrzését ellátó rendőr – aki szintén nem mutatkozott be neki – egy alkalommal megbilincselve elvitte őt dohányozni. Ez a rendőr tájékoztatta, hogy „*az ügy súlyára való tekintettel ejtik az esetet*” és „*nyomozó*” sem fogja őt kihallgatni. Panaszos az intézkedés csaknem 3 órás időtartamát aránytalannak és indokolatlannak tartotta. Panaszos panasza végén kártérítési igényt jelentett be az ügy kapcsán.

A rendőri intézkedéssel összefüggésben Panaszos az alábbiakat sérelmezte:

- az intézkedésben – őrzésében is – részt vevő rendőrök azonosításának elmaradását;
- előállítását;
- előállításának időtartamát;
- az előállító helyiség körülményeit;
- személyes tárgyainak elvételét;
- bilincselését.

II.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- Panaszos panasza;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály elfogás végrehajtásáról szóló jelentése;
- a Rendőrkapitányságnak, a letéti tárgyokról szóló jegyzéke;
- a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről szóló nyilatkozata;
- a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról szóló nyilatkozata;
- az előállítás időtartamáról szóló igazolása;

- az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról szóló nyomtatványa;
- küldés leírása;
- a rendőri jelentések
- a Rendőrkapitányság határozata;
- a Rendőrkapitányság határozata;
- a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály vezetőjének parancsnoki kivizsgálásról szóló irata;
- a Panasztestület állásfoglalása;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése;
- a Rendőr-főkapitányság Hivatalának jelentése.

III.

A rendelkezésre álló – a határozat II. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Rendőrkapitányság járőrei *-n szolgálatuk teljesítése során *-kor a * utasítása alapján megjelentek a * szám alatti áruházban, ahonnan bolti lopásról tettek bejelentést.

A rendőrök az áruházban végzett adatgyűjtés során megállapították, hogy az áruház biztonsági szolgálata az áruház kamerarendszerén keresztül azt észlelte, hogy egy személy [Panaszos] magára vett egy inget, amit magán hagyott, majd a kasszát elhagyva fizetés nélkül kívánt távozni. Az áruvédelmi kapu jelzése alapján a biztonsági szolgálat Panaszost tetten érte, visszatartotta és a „*biztonsági helyiségbe*” kísérte.

Az adatgyűjtést alkalmával a rendőrök intézkedést kezdeményeztek Panaszossal szemben, ennek során azonosították magukat, közölték a rendőri intézkedés tényét és célját, majd meghallgatták a történetekkel kapcsolatosan.

Panaszos a lopás tényét nem ismerte el, állítása szerint figyelmetlen volt és az inget csak magán felejtette.

A helyszínen megállapításra került, hogy a * Ft. értékű ingben rongálódás nem keletkezett, a termék eladható állapotban maradt, amelyet Panaszos – a rendőrök kitérítését követően – meg is vásárolt.

Az intézkedő rendőrök a helyszínen történt megállapításukat jelentették a „*Központnak*”, a szolgálatparancsnoknak és a készenléti csoportvezetőnek. Ezt követően közölték Panaszossal, hogy szándékos bűncselekmény (lopás) elkövetése miatt történt tettenérés alapján előállítják a Rendőrkapitányságra, amelyet Panaszos tudomásul vett.

A rendőrkapitányságra történt előállítást követően Panaszos – a további intézkedések végrehajtása érdekében – *-kor átadásra került a szolgálatparancsnoknak. A szolgálatparancsnok dokumentált módon tájékoztatta Panaszost az előállítás okáról, a fogvatartotti jogairól, kötelességeiről, azok gyakorlásának módjáról, élelmezési- és dohányzási-, valamint jogorvoslati lehetőségeiről. A tájékoztatások tudomásulvételét Panaszos aláírásával igazolta.

A rendkívüli őrszolgálatra kijelölt rendőr felszólította Panaszost a nála lévő tárgyak és értékek – a fogvatartás biztonsági követelményeire figyelemmel történő – átadására, amelyről letéti jegyzőkönyvet állított ki. Ezt követően Panaszos előállító helyiségben került elhelyezésre.

Az előállító helyiségben elhelyezett Panaszos jelezte a rendkívüli őrnök, hogy dohányozni szeretne. A rendőrkapitányság épületében a dohányzás tilos, ezért a rendkívüli őrnök belső kíséreléssel az előállító helyiségből kikísérte a kijelölt dohányzóhelyre az elrendelt előírásoknak megfelelően bilincs és vezetősíj használatával.

Eközben Panaszos előállítását végrehajtó rendőrök jelentést készítettek az intézkedés helyszínén tett megállapításokról, a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről. Az elkészült rendőri jelentés – kivizsgálás céljából – átadásra került a szolgálatparancsnok részére. A kivizsgálást követően az elkészült iratok átadásra kerültek a készenléti szolgálatot ellátó csoportvezetőnek. A csoportvezető a rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján úgy döntött, hogy Panaszos büntetőeljárásban történő gyanúsított kihallgatásától eltekint, ugyanis bűncselekmény gyanúja igen, ugyanakkor büntetőeljárásban értékelhető megalapozott gyanú nem állapítható meg. Ezt követően a szolgálatparancsnok intézkedett Panaszos szabadon bocsátása felől, ami *-kor végrehajtásra is került. Panaszos előállítása *-n *-tól *-ig, 02 óra 42 perc időtartam volt.

IV.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor vizsgálat tárgyává tettem, hogy mely Panaszosi sérelmekre terjed ki a hatásköröm.

Az alábbiak megítélése szempontjából a következő jogszabály bír jelentőséggel:
A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése.
 Panaszos panaszában – az intézkedés kapcsán – kártérítési igényt jelentett be.

Jelen eljárás feladata az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedések jogszerűségének kivizsgálása. A kártérítés kérdésében való döntés kívül esik az Rtv. által meghatározott tárgykörön, így döntésem a kártérítési igényre – hatáskör hiányában – nem terjed ki, azzal kapcsolatban az intézkedést foganatosító vezetője rendelkezik hatáskörrel.

V.

A panaszpontok tekintetében a következőket állapítottam meg:

1.) Az intézkedésben – az őrzésében is – részt vevő rendőrök azonosításának elmaradása

A panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 20. §, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §.

Panaszos panaszbeadványában azt állította, hogy az intézkedést kezdeményező rendőrök, illetőleg az őrzését ellátó rendőr nem azonosították magukat.

- a) A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az intézkedést kezdeményező rendőrök azonosítási kötelezettségük tekintetében – az álláspontok feloldhatatlan ellentmondása miatt – nem állapítható meg alapjogsérelem.

A rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására, valamint a szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 20. §-a, valamint a Szolgálati Szabályzat 5. §-a részletezi. E rendelkezések kötelezően előírt formai és garanciális tartalmi elemeinek – fő szabály szerint – a rendőri intézkedés megkezdése előtt kell elhangozniuk. Ez alól kivételt jelenthet, ha a tájékoztatás az intézkedés eredményességét veszélyeztetné, ugyanis ebben az esetben elegendő az intézkedés befejezésekor azonosítania magát a rendőrnek.

Jelen ügyben az intézkedést kezdeményező rendőrök által készített jelentések az Rtv. 20. §-ában, illetve a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában rögzített rendelkezések – intézkedés megkezdése előtti – végrehajtását igazolják.

Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot nem szolgáltatott, az eljárás során ebben a kérdésben a rendőri jelentésektől eltérő bizonyíték nem merült fel. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. (a továbbiakban: Pp.) 323. § (1)-(3) bekezdései értelmében a jelentés közokiratnak minősül, amely szerint az abban leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Mindezek alapján a rendőri jelentésekben rögzítetteket fogadtam el bizonyítékként.

- b) A Panasztestület Panaszos őrzését ellátó – vele szemben bilincselést alkalmazó – rendőr tekintetében megállapította, hogy az azonosítási kötelezettség elmulasztása csekély mértékben sértette Panaszos tisztessége eljáráshoz való alapvető jogát.

A Panasztestület megállapításával az alábbiak szerint nem értek egyet.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy Panaszos őrzését ellátó rendőr nem azonosította magát. A rendkívüli őrszolgálatra kijelölt rendőr az elfogás, előállítás – mint személyi szabadságot korlátozó intézkedés – részét képező fogvatartotti őrzésre kapott utasítást. A rendkívüli őr a rendőrkapitányság épületében az őrzésen kívül önálló rendőri intézkedést nem kezdeményezett Panaszossal szemben, csupán őrzésbiztonsági előírás, illetőleg utasítás alapján belső kísérés alkalmával alkalmazott bilincselést vele szemben.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendkívüli őr – a vonatkozó normák szerint – nem hajtott végre önálló rendőri intézkedést, ezek alapján az Rtv. 20. § (2) bekezdésében, valamint a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdésében rögzített azonosításra és szolgálati fellépésre vonatkozó kötelezettség nem terhelte.

Az a) és b) pontban foglaltak alapján megállapítom, hogy Panaszost alapjogsérelem nem érte, ezek alapján panasza alaptalan.

2.) Előállítása

A panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezés bír jelentőséggel:
Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja.

Panaszos panaszában az állította, hogy előállítása alaptalan és aránytalan volt.

Az előállítás végrehajtása kapcsán végrehajtott intézkedést a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam, és azt a Panasztestület állásfoglalásának IV. fejezet 3) pont a) alpontjában kifejtettekkel egyezően ítélem meg.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

3.) Előállítás időtartama

A panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezés bír jelentőséggel:
Az Rtv. 33. § (3) bekezdése.

Panaszos azt állította, hogy az intézkedő rendőrök azt közölték vele, hogy fél óras kihallgatásra számíthat, amiből „*csaknem 3 órás kényszerintézkedés*” lett.

Az előállítás időtartamát a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam, és azt a Panasztestület állásfoglalásának IV. fejezet 3) pont b) alpontjában kifejtettekkel egyezően ítélem meg.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

4.) Előállító helyiség körülményei

A panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezés bír jelentőséggel:
Az Rtv. 18. § (1), (2) és (3) bekezdései.

Panaszos az állította, hogy jelezte a rendőröknek azt, hogy ő „*mozgássérült*”, mégis olyan „*zárkában*” helyezték el ahol a bútorzat nem volt megfelelő a számára. Panaszos sérelmezte továbbá, hogy őt egy „*viszsaeső bűnözővel*” zárták egy helyiségbe.

Az előállító helyiség körülményeit a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam, és azt a Panasztestület állásfoglalásának IV. fejezet 3) pont c) és e) alpontjában kifejtettekkel egyezően ítélem meg.

A panasz e tekintetben is alaptalan.

5.) Személyes tárgyainak elvétele

A panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezés bír jelentőséggel:
A Szolgálati Szabályzat 31. §-a.

Panaszos sérelmezte, hogy személyes tárgyait, értékeit elvették.

A személyes tárgyak elvételét a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam, és azt a Panasztestület állásfoglalásának IV. fejezet 3) pont d) alpontjában kifejtettekkel egyezően ítélem meg.

Ezért a panasz ebben e tekintetben is alaptalan.

6.) Bilincselés

A panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok és rendelkezések bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja, a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatáról szóló 3/2015. (II. 20.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 2. pont a) alpontja, 117., 130. és 132. pontjai, a Budapesti Rendőr-főkapitányság alárendeltségében lévő szerveknél található előállító egységek rendjéről és működéséről szóló 21/2018. (VI. 07.) Budapest Rendőrfőkapitányának Intézkedése (a továbbiakban: Intézkedés) 19. pontja.

Panaszos sérelmezte, hogy a dohányzóhelyre megbilincselve kísérték el.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy Panaszos együttműködő volt, vele kapcsolatban nem merült fel olyan körülmény, amely a bilincselés lehetséges indokainak bármelyikét megalapozta volna, így a bilincs alkalmazása jogszerűtlen volt, ennek megfelelően súlyosan sérült Panaszos emberi méltóságához való alapvető joga.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alábbiak állapítottam meg:

A Hivatala a panasz kapcsán az alábbi előzményre hívta fel a figyelmet:

A Rendőrkapitányságon *-n rendkívüli őrszolgálatot ellátó rendőr *-kor dohányzás okán az előállító helyiségben elhelyezett előállított személy – bilincs és vezetősíj alkalmazása nélkül – belső kísérését hajtotta végre a kapitányság kijelölt dohányzó helyére. Az együttműködő, szökésre vagy támadásra irányuló szándék jeleit addig nem tanúsító előállított személy – a dohányzás befejeztével – minden előzmény nélkül futásnak eredt és a rendőrségi objektumot elhagyva a * út irányába menekült. A rendőrkapitányság szabadidős munkatársa a szökést észlelve a menekülő előállított személy után eredt, majd kb. 300 méter megtételét követő üldözés után a * út – * utca kereszteződésében utolérte és elfogta. A történetet követően a rendkívüli őrszolgálatot ellátó rendőr ellen szolgálatban kötelességzegés miatt büntetőeljárás indult.

A rendkívüli eseményt követően a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály vezetője – a Fogdaszabályzat 132. pontjára figyelemmel – a hasonló esetek megelőzése és elkerülése érdekében elrendelte, hogy az előállító helyiségben elhelyezett személyek kísérését – a fogvatartottakra vonatkozó szabályok alapján – végrehajtó rendőr szolgálati feladatát rendszeresített felszereléssel és bilincsrre szerelt vezetősíjjal köteles teljesíteni (Intézkedés 19. pontja, Fogdaszabályzat 117. pontja).

Jelen esetben az elfogott és előállított Panaszos az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja értelmében fogvatartottnak minősült.

Az előállító helyiségben elhelyezett Panaszos előállításakor dohányzási igényét jelezte az őrzési feladatokat ellátó rendkívüli őrnök. A rendőrkapitányság épületében a dohányzás tilos, ezért a rendkívüli őrnök – a Fogdaszabályzat 2. pont a) alpontja alapján – Panaszos belső kísérését hajtotta végre a kijelölt dohányzóhelyre. A kísérés a fent ismertetett rendelkezés értelmében – figyelemmel az Intézkedés 19. pontjára és a Fogdaszabályzat 117. pontjára – bilincsrre szerelt vezetősíjjal került végrehajtásra.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

VI.

Az Ákr. 35. § (1) és (3) bekezdései szerint:

„(1) A kérelem az ügyfél olyan nyilatkozata, amellyel hatósági eljárás lefolytatását, illetve a hatóság döntését kéri jogának vagy jogos érdekének érvényesítése érdekében.

(3) Az ügyfél kérelmével a tárgyában hozott döntés véglegessé válásáig rendelkezhet.”

A Panasztestület vizsgálat tárgyává tette Panaszos személyes tárgyairól készült letéti jegyzék tartalmát. Állásfoglalásában megállapította, hogy a letéti jegyzék hiányos volt, ezért az csekély mértékben sértette Panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

A panaszbeadvány alapján megállapítható, hogy Panaszos a személyes tárgyairól készült letéti jegyzék tartalmát nem kifogásolta, ezért ezt a tárgykört érdemben nem vizsgáltam.

Ezzel kapcsolatosan a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy „*A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.*”

A Kúria Kfv.II.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint „*(...) A FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapítására nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.*”

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdésén, 75. §-án, XLVI. fejezete, 605. §-án, 608. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 29. § (1) bekezdésén, 39. § (1) és (6) bekezdésén, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdésén, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) és (4) bekezdésein, 81. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés a) pontján, 114. §-án, 116. § (1)-(2) bekezdésein és (4) bekezdés a) pontján, 35. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

A jogorvoslati jogosultságról, valamint a jogérvényesítés módjáról az Ákr. 81. § (1) bekezdésére, az Ákr. 113. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 114. § (1) bekezdés I. fordulatára, illetőleg a 116. § (4) bekezdés a) pontjára, a Kp. 12. § (1) és (2) bekezdésére és a 13. § (1) bekezdés c) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés h) pontjára tekintettel adtam tájékoztatást.

Budapest, 2020. március 17.

Dr. Balogh János r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány
nevében és megbízásából

Dr. Tőreki Sándor r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes